

Yttrande

(Vänsterpartiet, Miljöpartiet)

2022-05-03

Ärende nr 2.1.22

Yttrande angående – Yrkande från D angående att politiker ska ha möjlighet att direkt kontakta tjänstemän för att få information

Yttrandet

Vi rödgrönrosa ser att det finns en poäng att politiker i normalfallet kontaktar respektive VD/Förvaltningsdirektör eller liknande för att ställa frågor. Det riskerar bli ett arbetsmiljöproblem om enskilda politiker brister i sin förståelse för de olika roller som politiker respektive tjänstepersoner har. I dessa fall finns risk för att politiker genom att direkt kontakta enskilda handläggare påverkar myndighetsutövningen, eller beslutsgång vilket är allvarligt.

Det kan i många fall fungera väl att politiker har direktkontakt med handläggare för att ställa mindre omfattande frågor och så sker redan idag. Då krävs en tydlighet och förståelse för varandras roller och ett ömsesidig respektfullt bemötande. Vi ser inte att ett beslut i kommunfullmäktige är rätt väg att gå för att nå dit. Politiker kan omöjligt ha kunskap om den enskilda medarbetarens arbetssituation, därför är det mest lämpligt att en chef styr arbetsbelastningen. Det är inte heller säkert att den enskilda tjänsteperson som blir kontaktad av politiker är den som har den bästa kompetensen för att ge ett korrekt svar. Det finns tyvärr också exempel på att politiker gått över gränsen för att få fram ”rätt information” för att stärka sin redan etablerade uppfattning. En sådan direktkontakt menar vi kan bidra till att skapa mer tystnadskultur och rädsla i organisationen snarare än att motverka den.

Yrkande
2022-04-29

Socialdemokraterna
2.1.22

Yrkande angående – yrkande från Demokraterna angående att politiker ska ha möjlighet att direkt kontakta tjänstemän för att få information

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Alla nämnder och bolag får i uppdrag att ge chefer och medarbetare reella möjligheter att påtala risker för otillåten påverkan eller andra missförhållanden i verksamheterna, utan att riskera repressalier. I uppdraget ingår att säkerställa att inga befintliga rutiner och ingen befintlig praxis förhindrar personal och chefer från att ha kontakt med folk- och förtroendevalda politiker. Uppdraget ska samverkas med berörda fackliga parter.
2. Yrkandet från Demokraterna avslås.

Yrkandet

I höstas publicerades rapporten ”Finns det en tystnadskultur i Göteborgs Stad?”, där det uppdragas att det förekommer att personal i staden blir direkt eller indirekt hotade till tystnad av personer med koppling till gängkriminalitet. Detta är mycket allvarligt. Socialdemokraterna har – själva eller tillsammans med Demokraterna, och ibland med stöd av andra partier – lagt en mängd förslag för att motverka, motarbeta och avveckla den tystnadskultur som råder. Segregationen, kriminaliteten och utsattheten kan omöjligt bekämpas om kommunalt anställda tystnas ner om sina erfarenheter, om kloka idéer avfärdas som kontroversiella och om de som är mest erfarna anses besvärliga när de lyfter känsliga frågor om utvecklingen i stadens utsatta områden. Alla partier borde betrakta denna fråga som principiellt avgörande för kommunen som helhet.

På grund av tystnadskulturen behöver vissa ordinarie arbetssätt och normala strukturer förändras, ibland permanent och ibland temporärt. En sådan sak rör kontakten mellan enskilda medarbetare och folkvalda politiker. Även om vi inte delar Demokraternas hela syn på frågan – där vi bedömer att det finns en viss risk att enskilda politiker överträder sitt mandat och, kanske omedvetet, påverkar tjänstemännens yrkesutövning på ett sätt som inte rimmar med kommunaldemokratins former – håller vi med om att det är viktigt att kontakter finns upprättade och att dessa ibland måste kringgå de metoder som varit rådande hittills.

Av det skälet yrkade vi tidigt för att socialnämndernas, som enligt rapporten hör till de mest utsatta sektorerna, medarbetare skulle beredas reella möjligheter att påtala risker för otillåten påverkan och andra missförhållanden direkt till folk- och förtroendevalda politiker, utan ett kontrollerande filter däremellan. För oss är det dock avgörande att en sådan sak sker på personalens villkor. Det måste vara personalen, den utsatta medarbetaren, den erfarna anställda som avfärdats, som söker kontakten – inte

tvärtom. Inga repressalier ska drabba den medarbetare som vänder sig till folk- och förtroendevalda politiker. Informationen är viktig för att kunna fatta rätt beslut i den politiska beslutsutövningen.

Alla nämnder och bolag ges därför i uppdrag att skyndsamt säkerställa att alla chefer och medarbetare har reella möjligheter att påtala risker för otillåten påverkan eller andra missförhållanden i verksamheterna, utan att riskera repressalier. I uppdraget ingår att säkerställa att inga befintliga rutiner och ingen befintlig praxis förhindrar personal och chefer från att ha kontakt med folk- och förtroendevalda politiker. Uppdraget ska samverkas med berörda fackliga parter.

Yttrande

2022-04-25

Ärende nr: 2.1.23

Yttrande angående – Yrkande från D angående att politiker ska ha möjlighet att direkt kontakta tjänstemän för att få information

Yttrandet

Det gläder oss att D plockar upp bollen och lägger samma förslag som SD lagt i KS 22-04-06. Vi har även lagt detta förslag till dagens ärende under 2.2.1 "Samlad redovisning av uppdrag för att motverka tystnadskultur och remittering av handlingsplan". Som så många gånger förut är det så här vi driver igenom vår politik. Vi ser fram emot ett mer konstruktivt samarbete efter valet 2022.

Bilagor

1. SD tilläggsyrkande till D:s yrkande angående information till Göteborgs Stads alla anställda med anledning av tystnadskulturen KS 2022-04-06

Tilläggsyrkande

Ärende nr: 2.1.24

Yrkande angående – D:s yrkande angående information till Göteborgs Stads alla anställda med anledning av tystnadskulturen

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Göteborgs Stads politiker ska ha möjlighet att kontakta tjänstemän direkt vid frågor till nämnder och bolagsstyrelser, utan att först tvingas lyfta frågan genom nämndens förvaltningschef eller bolagens ordförande.
2. I övrigt bifalles yrkandet från D.

Yrkandet

Vissa nämnder har som arbetsordning att alla frågor först ska filtreras och lyftas genom förvaltningschefen. Det kan leda till att politiker undviker obekväma men viktiga frågor.

Yrkande

D

2022-04-20

Nytt ärende

Yrkande angående att politiker ska ha möjlighet att direkt kontakta tjänstemän för att få information

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Göteborgs Stads samtliga nämnder och bolagsstyrelser får i uppdrag att tillse att stadens politiker har möjlighet att direkt kontakta tjänstemän, utan att behöva lyfta frågan genom nämndens ordförande eller förvaltningsdirektör eller bolagens styrelseordförande eller verkställande direktör.
2. Göteborgs Stads samtliga nämnder och bolagsstyrelser får i uppdrag att informera sina medarbetare om att de förväntas vara öppna och transparenta med information när frågor ställs av politiker.

Yrkandet

Alla former av tystnadskultur som påverkar möjligheten till informerade beslut i Göteborgs Stad är oacceptabel och ska uppmärksammas och bemötas. Tystnadskulturen ska ersättas med öppenhet och transparens. Vi har lagt flera yrkanden för att åstadkomma detta – bland annat om en extern granskning av stadens lednings roll i tystnadskulturen och om att alla anställda ska informeras om sina rättigheter och skyldigheter att lyfta brister till politiker och media. Det är även viktigt att tydliggöra att politiker ska ha möjlighet att ta direktkontakt med tjänstemän, utan att behöva lyfta frågan genom nämndens förvaltningschef eller bolagens verkställande direktör. Samtidigt ska staden anställda informeras om att de förväntas vara öppna och transparenta med information när frågor ställs av politiker – i den mån lagar och sekretess tillåter.

Efter att ha genomfört 200 intervjuer av nyckelpersoner larmade Maria Wallin hösten 2020 i media om en utbredd tystnadskultur inom Göteborgs Stad. Anställda tystas genom hot, våld och otillbörlig påverkan från externa krafter men tystas även internt av stadens chefer. Med anledning av detta beslutade kommunstyrelsen att tillsätta en extern granskning av förvaltningarna inom det sociala området. Sommaren 2021 blev utredningen offentligt tillgänglig genom rapporten *"Finns det en tystnadskultur i Göteborgs Stad?"* av Anna Ekström vilken utvidgade och förstärkte bilden av tystnadskulturen.

Den finns kommunala nämnder som har och har haft en arbetsordning eller praxis som kräver att alla frågor från politiker till förvaltningen ska gå genom nämndens ordförande eller förvaltningsdirektören. Detta verkar rimligtvis hämmande på öppenheten mellan politiska beslutsfattare och förvaltning och underlättar för den typ av filtrerad information från förvaltningarna som är ett dokumenterat problem i tystnadskulturen. Denna typ av

krav kan också leda till att politiker undviker att ta upp enkla frågor som inte hör hemma på direktörsnivå. Sammantaget riskerar detta leda till att stadens politiker blir underinformerade om förvaltningarnas och bolagens verksamhet. Samtidigt ska politikernas möjlighet att direkt kontakta tjänstemän givetvis användas ansvarsfullt med hänsyn tagen till tjänstemännens arbetsbelastning.

Vi vill med detta yrkande tydliggöra att hela Göteborgs Stads organisation i alla lägen ska genomsyras av maximal öppenhet och transparens mellan politiker och tjänstemän.